

FEMAŘÁČEK

DS TYL Rakovník

KOČIČÍ JAZZ

Kdo můžeš za kamna vlez dneska je kočičí jazz

Kdo můžeš za kamna vlez dneska je kočičí jazz

Kdo můžeš za kamna vlez dneska je kočičí jazz

Noty dvaatřicetiny vítr honí nad komíny mňau mňau

Lidi budou rázem vzhůru až spustíme ouverturu mňau mňau

Těsto se vám srazí v míse až náš trojhlas rozezní se mňau mňau

Okapy sežere rez dneska je kočičí jazz

Kdo můžeš za kamna vlez dneska je kočičí jazz

Kdo můžeš za kamna vlez dneska je kočičí jazz

TLAPKY KLÁST POTICHU

Tlapky klást potichu tlapky klást potichu ležérně ležérně

Ty kluku kočičí ty kluku kočičí nežer mě nežer mě

Takhle se kocourek nechová vypadáš jak balík z venkova

Ráno až vylezeš ráno až vylezeš z pelíšku z pelíšku

Blechy si vydrbej blechy si vydrbej z kožíšku z kožíšku

Vždyť přece kočičí mladý pán musí být šarmantní elegán

Musí být šarmantní musí být šarmantní elegán

Tlapky klást potichu tlapky klást potichu ležérně

Ty kluku kočičí ty kluku kočičí nežer mě

Takhle se kocourek nechová vypadáš jak balík z venkova

Ráno až vylezeš ráno až vylezeš z pelíšku

Blechy si vydrbej blechy si vydrbej z kožíšku

Vždyť přece kočičí mladý pán musí být šarmantní elegán

Musí být šarmantní musí být šarmantní elegán

Neděle 24. 9.

KD 10:00 DS Tyl Rakovník

Jiří Kolář: **Z deníku kocoura Modroočka**

Hra je založena na fiktivních, deníkových zápisech postupně dorůstajícího kotěte, ve volném toku událostí ze života. Obsahem hry je vlastně aspekt mláděte. Z tříště drobných epizodek vznikl dramatický celek. Postavy jsou ve svých charakterových vlastnostech zvýrazněny. Tím se zvyšuje dramatické napětí. Rovněž je zvýrazněn moment poznávání světa dospělých, tak jak jej vidí dítě. Ono se totiž musí zorientovat ve světě dospělých, ve vzájemných vztazích a charakterech. Nalézt pro sebe místo mezi nimi. Je to potřeba někam a k někomu patřit, potřeba domova, jistoty, bezpečí a přátelství. Stejně tak potřebuje dítě vědět, že jeho starosti nejsou ojedinělé a že s podobnými se potýkají i ostatní děti. Obrazem těchto starostí a potřeb je svět mláďat, malých, drobných a křehkých. Snadno zranitelných.

Pro VÝHRY z kola štěstí si do redakce v podkroví kulturního domu přijde Lucie HOLOBRADOVÁ (2-krát), a Michal ŠAFAŘÍK (1-krát) Vyzvednout si je mohou v neděli 24. 9. po představení Z deníku kocoura Modroočka.

Jen v extrémech je hodnota světa, jen v průměru je jeho trvání.

Paul Valéry

Divadlo je pozoruhodná věc. Režisér nechápe, co chce autor, herci nerozumějí, co po nich chce režisér, a diváci nevědí, co se děje na jevišti.

Strindberg

ÚVAHA

Ve ČTVRTLETNÍKu DDD zimník 99 směřuje Luděk Richter k vymezení pojmu *aktivní divák*. Opět stojí za to přechíst a možná poměřovat své zkušenosti s jasným, teoretickým stanoviskem.

Ve ČTVRTLETNÍKu DDD jarník 2000 jsou dva zajímavé články na téma KOMERCE & UMĚNÍ, které stojí za to přechíst. Luděk Richter směřuje k vymezení pojmu *komerce* a to širěji, než slovníky. Josef Brůček vychází ze slovníkového vymezení *komerce* a směřuje do praktického střetávání se s komercí, jejímu použití, využití, prostě, jak s ní žít jako ten kdo má na starosti kulturu v obci a okolí, a nad hlavou dům potřebující stálou péči.

Velmi podnětné.

Až se v umění doberete té pravdy a víry, jaká je v dětských hrách, pak se můžete stát velkými herci.

K. S. Stanislavskij

VYTVOŘENÍ DANÉ ROLE

OSNOVA: Podmínky uměleckého hereckého výkonu - předpoklady správné mluvy a pohybu - postup herecké práce (technika tvoření role) - prožití a tvoření role.

Pamatuji

Dobrovolně ses přihlásil k herecké práci, proto dběj úzkostlivě kázně. Vytvoření role je umělecký projev tvé osobnosti (duše). Není úlohou malých a velkých, jsou jen role špatné a dobře zahrané. Herectví nenesete improvizace. Na každou zkoušku se pečlivě připrav.

Herec nevytváří roli sebe, ale novou osobnost (zvěrníkem i nitrem). Základem každého — tedy i hereckého — uměleckého tvoření je umělcova fantazie. Podporuj ji dobře volenou četbou.

Herecký výkon musí být:

1. uvědomělý — co, proč a jak?
2. vyrovnaný — nepřehánět,
3. klidný — umět roli,
4. prokreslený,
5. zjednodušený (stylizovaný),
6. zpřijemněný — potlačit hrubost role.

42

2. Doba uměleckého nápadu:

- a) uvědomit si režisérovo pojetí hry,
- b) pročitit prostředí děje.

3. Doba umělecké komposice:

- a) seznámit se s prostorem jevitě i návrhem výtvarnickovým,
- b) respektovat určené nástupy, odchody a přechody,
- c) osvojit si charakteristické podrobnosti role (formace),
- d) postavu domyslit, dokreslit a nezlomit (pročítání),
- e) roli se naučit bezvadně nazpaměť.

4. Doba fixace výkonu:

- a) srozumitelně mluvit text v náležitě silě, barvě a spádu se správnými přízvuky,
- b) odměřit a přesně dodržovat pausy psané autorem i předepsané režii (náladové),
- c) zladit v jednotlivý celek mluvu s mimikou a gesty,
- d) úzkostlivě dbát souhry — »nevypadnout z rámce«,
- e) promyslet masku a oblečení.

5. Doba zveřejnění výkonu:

nepřidávat ani neubírat proti hlavní, t. j. generální zkoušce (standardní výkon).

Dva způsoby vytvoření role:

Roli možno:

1. prožít, t. j. dát svému nitru (duši) vzniknout pocitu, jednou prožitému, aby vyvolal žádoucí projev.

Herecký výkon se skládá z mluvy a pohybu.

Předpoklady správné mluvy:

1. znalost a ovládání mluvidel:
 - a) dutina ústní (měkké a tvrdé patro, čípek, zuby, jazyk, rty),
 - b) dutina nosní;
2. správné tvoření hlasu pomocí:
 - a) hrtanu s vazy hlasovými (přifala),
 - b) plic, průdučnice a dutiny blázní (máčky),
 - c) dutiny ústní a nosohltanu (rezonanční desky);
3. znalost fonetických základů výslovnosti a přednesu;
4. umění:
 - a) hospodáři dechem,
 - b) odměřit nosnost hlasu (rozsech),
 - c) najít příjemný hlasový zvuk (barva),
 - d) zvolit vhodnou hlasovou základnu (poloha);
5. čistota a jasnost hlasu.

Předpoklady správných pohybů:

1. naprostá přirozenost a nenucenost,
2. ladnost,
3. výraznost,
4. oprávněnost textem a situacemi.

Postup herecké práce (technika tvoření role).

1. Doba tvůrčí náhlady:

- a) prožít celou hru,
- b) znát autora a jeho dílo.

To znamená:

- a) celý se dát postavě, ztratit v ní svůj vlastní hlas, gesto i zvěrníček,
- b) soustředit se na děj a prostředí a nedat se vyrušit okolím,
- c) věřit, že odehrávaný děj je skutečností.

Nevýhody:

Pocit, odporující vlastní povaze hercově, vzbuzují nelibost a odpor v jeho nitru. To pak škodí výkonu.

2. tvořit, t. j. uměle, úvahou donutit nervový systém k oživení představené osoby. (Navlékání cizího kabátu na své tělo.)

To znamená:

- a) poznat sebe, lidi a pozorovat jejich hnutí mysli a výrazové prostředky,
- b) přemýšlet o všech možnostech projevu,
- c) umět použít svých vlastních zkušeností,
- d) cvičit i nezářící projevy lidského nitra.

Podmínka:

Všechny podněty nutno projevovat jednoznačně.

Oba způsoby vytvoření role nebývali v praxi čisté, obvykle se postupují.

43

45

ANKETA

Divadlo ALFA Plzeň – Červená Karkulka „v A Dur“.

No, dobrý to bylo. Nejvíc se mi líbila ta písnička, ten rock'n'roll. – Karel, 15 let –

Líbilo se mi to moc, bylo to vtipné, zasmál jsem se, ale zdvihám prst. Je to o komerci jako prase, o podbízení představení.

– Pavel, 12 let –

Líbilo se mi na tom asi úplně všechno, protože to bylo super.

– Barbora, 14 let –

No úplně úžasný. Super to bylo. Nic se tomu nedá vytknout.

– Iva Kubíková, 13 let –

Bylo to úplně suprový. Úplně nejlepší představení tady. Líbil se mi ten koncert a prostě všechno. Bylo to špičkový.

– Adam, 12 let –

Strašně moc pěkný. Líbilo se mi moc jak říkali gou gou.

– Matěj Šípek, 7 let –

Divadlo Ludvíci Plzeň – Marie aneb Tys ho otrávil

Bylo to strašně dlouhý. Chtělo se mi u toho spát a špatně jsem se na to soustředila. Nic mě tam nezaujalo, možná, že někoho jo, ale mě ne.

– Jitka, 15 let –

Jo mně se to docela líbilo, akorát že to bylo moc dlouhý.

– Michal, 12 let –

Tohle mě docela naštvalo.

– Veronika, 19 let –

Bylo to skvělý, škoda že jsem viděl jenom tohle jedno představení.

– Honza –

Byli dobrý. Bylo to přesně udělaný.

– Martin, 9 let –

Tak já jsem z toho rozpačitá. Pravděpodobně asi tam chtěli něco vidět co by si chtěli sdělit. No asi současný to je, ale já mám pocit, že to nemají nějak dotažený, že by chtěli ten humor dělat, on tam někde z toho leze, možná, že Maryše se to tam někde daří.

– Alena –

Mně se to líbilo, občas jsem se i zasmála. Ale neseděly mi kostýmy s řečí.

– Bára, 16 let –

Reflexe ze semináře B+ (6 mužů ve věku 11 ÷ 15 let + lektor)

Dárečci – bylo to o nás a našich rodinách. Hráli pěkně, nejlepší byl Niklíček a sbírka prezervativů

Rodinné album – nebylo to pro děti, ale pro dospělé, moc jsme tomu nerozuměli a tak jsme při druhé aktovce odešli; co utkvělo v paměti? Vždycky ten herec co odešel vpravo, tak pak hrál jinou postavu = zemřel – a co víc?

ANKETA

Divadlo DRAC Hradec Králové – Černošská pohádka

No hezký, ale nejlepší asi na tom bylo jak zpívali, ten pták a ty zvířata. No pak se mi ještě líbilo hlavně, jak všechno vypili sami. někdo to mlíko, pak se mi líbilo, jak je zabílovali, jak jim vždycky utekli.

– Eliška Mládová, 7 let –

Jó, to bylo hezký. Nejvíc se mi líbilo, že to bylo takový jako srandovní. – Bára, 12 let –

Líbilo, že to bylo taky srandovní. A jak stříkali vodou. – Matouš, 6 let –

Líbilo se mi všechno. – Andulka Bílá, 4 roky –

Líbilo se mi to. Hlavně ten pták a jak zpívali.

No tak líbilo. Tak jako DRAC má nápady určitý a třeba zdálo se mi, že jejich minulý představení „Nádherné úterý“ bylo lepší. To se mi líbilo víc a to taky mělo nápad.

– Lenka, 20 let –

Loutkařský soubor Strípek Plzeň – Havrane z kamene

No bylo hezký. Nejvíc se mi líbily čarodějnice. – Michaela Borovičková, 11 let –

Jo dobrý, hezká byla pohádka. Ty čarodějnice byly hezký a ty loutky. – Ondřej, 10 let –

Mě se to líbilo. Ty čarodějnice jak tam čarovaly. – Eliška Kubičková, 7 let –

Líbily se mi ty čarodějnice a jak tam byla ta princezna. – Lenka Matuská, 7 let –

Hrozně moc se mi to líbilo, hlavně ty čarodějnice. – Kateřina Kožeryková, 8 let –

Představení bylo hezký. Líbilo se mi zpracování,

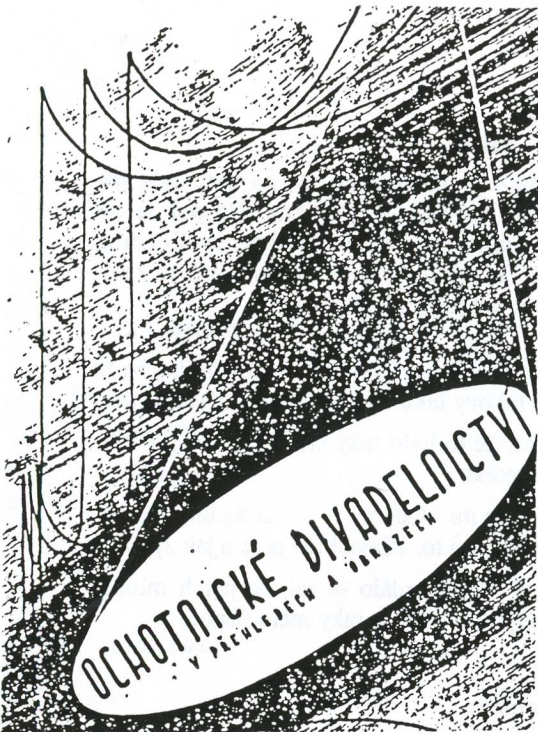
že uprostřed byla ta ohrádka, vlastně, to bylo dobře vymyšlený. – Ondra Havel, 12 let –

No, mě se líbilo vlastně zpracování té scény, že vůbec nechodili do zadu, ale rušilo mi tam, že sem tam občas vzadu zahlídla, že se tam něco děje, že se tam hejbalí a něco připravovali. To mi rušilo, že to odvádělo moji pozornost.

– Agáta, 13 let –

Bylo to hezký, ale vadili mi lidi, protože chodili sem a tam, ty mně rušili. A vzadu se lidi smáli, praskaly tam žvýkačky, zřejmě v zadu neviděli. Obecenstvo se mi prostě nelíbilo. Bylo mi herců líto, snažili se a oni je rušili.

– Věra (my víme jaká, ale neřeknem to) –

OSNOVA: Nářečí - pojem jazyka spisovného - poměr herce k textu - jaké má být divadelní mluva - nejčastější chyby proti správnému tvarosloví a skladbě, proti správné výslovnosti a přednesu - přízvuk a nejčastější chyby proti němu - zvuková podoba věty.

Pamatuji

Divadlo je hlasatelem krásy čistého mateřského jazyka, na jevili mluvit správně, jen spisovným jazykem, poněvadž pouze gramaticky a technicky bezvadná mluva může věrně tlumočit všechny formální vlastnosti autorova textu.

1. Nářečí nebo dialektem

rozumíme krajové zvláštnosti a odchylky mluvy proti spisovnému jazyku. Dělíme je na:

1. lidové - dělení zeměpisné (geografické):

- a) české:
 - síleδοčeské,
 - východočeské (podkrkonošské a kladské),
 - jihozápadočeské (doudlebské, chodské a úštěcké),
 - českomoravské;

29

- b) moravské:
 - moravstokosé,
 - hanácké,
 - horácké,
 - moravstolosenské (dolské, vlašské, podlužské a kopaničácké),
 - moravstolalské;
- c) slezské:
 - lašské,
 - homostrevské.

2. společenské:

- a) slávoské - slang (vojenské, studentské, sportovní, šumavské, herecké, vulgární pražské);
- b) zločinecké - argot (zločinecké hantýrky).

II. Jazyk spisovný

Je jazyk knižní, jímž jsou psány krásné a vědecké knihy, i hovorový, jímž mluví vzdělanci ve školách, kostelích a veřejných shromážděních.

Jazyk spisovný se liší od obyčejné lidové mluvy:

- a) velkou zásobou slovní a častěji užitím citlivých slov;
- b) rozmanitostí a přesností skladby (přechodníky a podřadné věty);
- c) konservativností v hláskosloví i v tvarosloví.

III. Poměr herce k textu:

1. Oprav v zastaralém neb špatně přeloženém textu:
 - a) tvary slov (přechodníky nahrad celými větami);
 - b) vazby (věty uvedené -li, nahrad větami závislými i když nebo jestliže).
2. Nekomol text, psaný správnou spisovnou řečí.
3. Neprotlačej krajové nářečí vlastními dodatky.
4. Utižej žargonu vkusně podle autorovy předlohy jen v míře potřebné k charakteristice.
5. Vynech hrubý naturalismus v mluvě, i když je autorem předepsán. Lépě se čte než poslouchá.

IV. Divadelní mluva musí být:

1. technicky dokonalá, t. j. správně vystižená formální složka. Každé slovo musí být:

- a) správně vysloveno na svém počátku i konci;
 - b) nezkomolené;
 - c) srozumitelné předneseno (bez falešného pathosu).
2. dramaticky zpracované, t. j. forma řízena duchem hry. Proto záleží na:
- a) citovém ladění hlasu;
 - b) dynamice přednesu;
 - c) harmonické souhře dialogů.

IX. Přízvuk je duší slova. Rozeznáváme:

1. přízvuk výdechový - dosahujeme zesilováním nebo zeslabováním hlasu:
 - a) hlavní přízvuk zpravidla na první slabice slova;
 - b) vedlejší přízvuk na lichých slabkách. Sudé slabky bývají nepřízvukné.
2. přízvuk tónový - dosahujeme zvyšováním nebo snižováním hlasu. Přízvuk slovný nazýváme důrazem.

X. Nejčastější chyby proti správnému přízvuku.

1. Cizí jména vyslovují s českým přízvukem na první slabice (Oněgin, Tolstoj).
2. Je-li před slovem jednoslabičná předložka, posuň vždycky přízvuk s první jeho slabiky na předložku. Ne však u nepravých předložek: die, kol, krom, skrz, stran - ty jsou nepřízvukné.
3. Každý přízvuk buď přirozený, t. j. nenásilný.

XI. Zvuková podoba věty.

1. Práváním věty rozumíme členění věty pomikami na t. zv. věty větné. Každý mluvní takt může mít pouze jedno slovo přízvukné. Věty memorigují vždy po větních taktích.
2. Intonací větnou rozumíme zvukové zpodobnění věty formou sdělení, rozkazu, hrozby nebo otázky.
3. Modulaci hlasu rozumíme sdržitelný nebo ironický tón přednesu.
4. Tempem věty rozumíme rychlý nebo pomalý přednes.
5. Dynamikou hlasu rozumíme hlasově silný nebo slabý přednes.
6. Rytem věty rozumíme pravidelné střídání slabik přízvukných a nepřízvukných.

Černošská pohádka – bylo to vynikající, hlavně jak to měli vymyšlené, zvuky, hudba, výprava – zvláště pták. Příběh nebyl pro nás důležitý ani pták dojící mléko nebo motivy jednání spoluhráčů Masila.

Havrane z kamene – zajímavé výtvarně, máme zmatek v příběhu, nevíme proč chce Mladá mezi čarodějnice, představení asi pro menší děti a holky.

Reflexe ze semináře D

Divadlo DRAK Hradec Králové – Černošská pohádka

Diskuse byla zahájena dětskými reakcemi (seminář A). Největší úspěch u dětí zaznamenaly rytmizace spolu se stránkou výtvarnou. Děti však nebyly schopny převyprávět děj (především jeho střed a konec) a určit kladné a záporné postavy. Poté již následovaly reakce dospělého publika. Zprvu nastalo velmi dlouhé a bolestné hledání příběhu, jeho sdělení a tématu. Dále následovalo pojmenovávání konfliktů. K nim dochází tehdy, kdy se dozvídáme, že Masilo je lakomý a sobecký, poprvé v momentě, kdy se Masilo nerozdělí o vypěstovaný bob a podruhé, když se nerozdělí o mléko. Po tomto složitém hledání si zúčastnění ujasnili zásadní problém inscenace. Ten spočívá v tom, že běžný český divák je zvyklý na mravní poučení a především jiný hodnotový systém pohádek. Konečný efekt tohoto nenormativního charakteru způsobuje nepochopení a chaotický ráz inscenace. Další inscenační problém nastal po uvedení hlavního hrdiny (Masilo), kdy divák začal očekávat příběh, který se nějakým způsobem vyvíjí, tato eventualita však bez vysvětlujícího signálu na jevišti nenastala.

Na celé inscenaci je ovšem nutné vyzdvihnout a ocenit její rytmicko-estetickou stránku, kreativní přístup, mnohonásobné využití jednoduchých rekvizit a samozřejmě také použití hudby. Škoda jen, že se tyto prostředky nepotkávají s příběhem, ale jdou proti sobě.

Loutkářský soubor Strípek Plzeň – Havrane z kamene

I diskuse o představení Havrane z kamene byla zahájena reflexemi z dětských seminářů, tentokrát však všech věkových skupin. Nesmírně zajímavé bylo zjištění, nakolik bylo vnímání různých věkových skupin odlišné. Nejmladší ze seminaristů vnímaly představení jako dlouhé, nudné a příliš složité. Nebyli schopni pojmenovat téma. Naopak se jim líbila stránka formální, která v nich zanechala dojem mnohem silnější než obsah. V jednom ze seminářů došlo dokonce k odmítnutí představení reflektovat. Značný posun je možno zaznamenat v semináři věkové skupiny od 15 do 18 let. Zde bylo téma jasně pochopeno a přijato – samota, deprese, zoufalost, cesta za světlem. Výtvarnou složku však nepřijaly tak samozřejmě jako jejich mladší kolegové, někteří vnímaly loutky jako kýčovitě.

Dospělému publiku dělal problém pomalý temporytmus, který tak složitému hlubokému tématu ublížil. Celé inscenaci nejvíce chybělo napětí. Jeho nedostatek má svůj původ již na začátku příběhu, kdy se Mladá setkává s Julianou. V jejich vzájemném vztahu divák nepocítuje pravé přátelství, které je příčinou čarování Mladé. Již od začátku je viditelné, že se Juliana s Mladou stýká jen proto, aby pro ni čarovala. A to je právě důvod, proč chybí motivace v chování Mladé a tím i napětí v inscenaci.

nir Jan Hřebec

Český výrobce vzduchotechnických a klimatizačních jednotek pro centrální distribuci vzduchu

Praha 02/57 32 00 66
Plzeň 019/722 30 54
Karviná 069/631 43 20
www.cic.cz

VTS Clima s.r.o.

Výrobce vzduchotechnických
a klimatizačních jednotek

PRAHA tel. 02/61 21 82 77
BRNO tel. 05/43 16 43 67
ZLÍN tel. 067/76 55 703

Klimaprojekt

Kolín 0321/724248

Vzduchotechnika, větrání, odsávání,
klimatizace – projekce, poradenství
Zajištění dodávek na klíč

CEBAL ČR

Zengrova 82
280 00 KOLÍN 4
tel. 0321/721 821

SATER

projekce
inženýring

GROUP PROJEKT
s.r.o. Kolín

Komplexní projekce staveb od architektonických studií po prováděcí dokumentaci včetně úplného inženýrskotechnického servisu

tel. 0321/717 203, 717 205 ÷ 210

Týdeník Nymbursko

Mediaální partner FEMAD 2000

telefon 0325/51 56 23, 51 29 16

Jiří Hlinka
UZENÁŘSKÁ VÝROBA
masné výrobky, lahůdky, polotovary

nám. Krále Jiřího 18-19
290 01 Poděbrady
tel.: 0324/61 50 26

POLABSKÉ MLÉKÁRNY a.s.
Poděbrady

Dr. Kryšpína 510
0324/63 01 03

Tradiční výrobce tvarohů a tvarohových dezertů

ČESKÝ ROZHLAS
HRADEC KRÁLOVÉ

Mediaální partner FEMAD 2000

FM 100,1 MHz a FM 101,9 MHz

Zpravodaj 28. ročníku FEMAD 22. 9. + 24. 9. a 29. 9. + 1. 10. 2000

Náklad: 100 výtisků. Šéfredaktor: mgr. Vladimír Zajíc. Redaktoři: Majka Kotisová, Simona Bezousková, Lada Dostálová-Bečková. Technická a výtvarná spolupráce: Jaroslav Vondruška ml.

Cena: 2,- Kč